

209 1. Beh. af Forsl. t. Finantslov f. Finantsaaret fra 1. April 1876 til 31. Marts 1877. 210

overfor den Enkelte, vilde være ødelæggende for ham. Jeg frygter ikke for, at noget Saadant vil ske, dertil er Ministeriet for human. Det vil sende ham en Advarsel, men bliver det ikke et Indgreb i Skolens indre Liv, naar der saaledes skal dømmes om dens Lærere og dens Methode, og er ikke Privatskolens hele Liv netop baseret paa at have fuldstændig Frihed i den Bei, den vil gaa, naar den kun naaer Maalet? Det er det, som i sin Tid gjorde de private Skoler til de bedste; jeg behøver blot at nævne Mænd som gamle Nielsen, Krarup og Hammerich, hvis Skoler opde i sin Tid en saa fremragende Anseelse, og fra hvem Impulsen til saa mange Forbedringer udgik. Det er derfor, jeg paa dette Stadium har fundet Anledning til at udtale, — hvad der beles af flere private Skolers Bestyrere — hvor ilde berørte de have følt sig ved hele den Udvikling, der ikke for en enkelt Ministers Bedømmende, men gennem en Række Aar ligesom har været betegnende for Ministeriets Stilling overfor de private Skoler. Jeg vil derfor haabe, at den ærede Kultusminister, inden han gaar videre paa den Bei, vil tage under nøie Overveielse, om ikke en anden Bei vil være at foretrække. Hvis man — maaste med Nette — finder, at Skolerne ikke tilfredsstillende affholde deres Examinere, — at de affholde dem for mildt og for slapt og opstillende for ringe Forbringere, da overtage man selv at prøve og dømme dem. Jeg maa udtale min Taknemlighed til den ærede Kultusminister, fordi han har taget under alvorlig Overveielse et Ønske, som flere Gange har været bragt paa Bane: at bringe en Sammenfletning tilveie mellem Skolen i Almindelighed og de lærde Skoler, nærmest foranstillet ved et Forslag fra Rektoren i Frederiksberg. Kultusministeren har gjort det til Gjenstand for Overveielse. Der foreligger to Betænkninger for os, af hvilke den ene — fra Skoledirektøren i Kjøbenhavn — vistnok ikke er gunstig. Jeg tror ogsaa, at det er umuligt i dette Dieblit; der er ingen Almue-skole, der er saaledes organiseret, at man deraf kan gaa over til de høiere Skoler, men et andet Spørgsmaal er det, om man ikke efterhaanden kan bringe det dertil, at, hvad der nu anses for umuligt, kan ske. Jeg anser det for at være af stor Betydning dels for Skolevesenet, dels ogsaa i social Henseende, at der fra Barndommen af saa som lidt muligt fremkaldes den Følelse af Standsforskjel, som er saa fremherskende her i Landet, og en stor Vanskelighed for Gjennemførelsen af Tanken om en saadan Fællesskole vil ganske vist den honnorte Ambition

være, som i saa høj Grad besværer alle Klasser. Jeg holder mig overbevist om, at man efterhaanden vil kunne løste Almue-skolen navnlig i Byerne saaledes, at den nærmer sig til dette Maalet. Men det vil kræve lang Tid, meget Arbejde og mange Penge. Som Midler til at naae det vil jeg nævne, at den skolepligtige Alder begynder med sex Aars Alderen, at Undervisningstiden forlænges og flere lignende Forholdsregler, som jeg tror, man vil kunne tage, uden at den fattige Befolkning derved vil blive saaledes besværet, at det bliver den umuligt at benytte Skolen. Desværre er en hel Del af de Folk henviste til at lade Børnene arbejde; men jeg tror, at det ikke vil være umuligt at tilveiebringe en Overensstemmelse deri, at det er uheldigt, at Børn før det 11te eller 12te Aar faae Lov til at deltage i saadanne Arbejder. Jeg skal ikke videre dvæle herved, men jeg skal udtale det Haab, at Kultusministeren vil fortsætte sine Bestræbelser og Overveielser i denne Retning. Den ærede Læser, som sidder lige foran mig, gjorde en Bemærkning om de Kjøbenhavnske Kirker; jeg vil oplyse ham om, at Kommunen ikke har taget Noget fra Selligheites Kirke. Selligheites Kirke har selv ønsket det, fordi den fandt Anvendelsen af Pladsen foran Kirken stabelig for Kirkens Diemed og uanstændig. Kommunen har antaget Tilbudet og overtaget Befoltingerne ved Forandringen. Med Trinitatis Kirke forholder det sig anderledes; der påstede Kommunen det. Den samme ærede Læser fremsatte nogle Ønsker med Hensyn til den abnorme Skole. Han veed, at jeg i den Henseende fuldstændig deler de Ansuelser, han nævner, og forrige Aar var der ogsaa Haab om, at denne Sag vilde blive bragt frem, idet tvende Medlemmer af den daværende Regjering erklærede sig vel stemte for den. Jeg vil haabe, at den nye Regjering ogsaa vil tage dette Spørgsmaal under nøie Overveielse. Det er Noget, som dengang blev nærmere udviklet, og som er indlysende for Enhver, der færdes omkring paa Landet, hvor mange uhykelige Børn der leve under forferdelige Forhold, idet der ikke er noget som helst Sted, hvor de kunne søge hen. Dette gjælder vistnok ikke om de blinde Børn, idet Omsorgen for dem allerede har naaet en god Udvikling, men den har endnu ikke naaet sin fulde Udvikling, idet mange Børn altså længe holdes hjemme. Det er ikke en Pligt, saaledes som det er Tilfældet med Hensyn paa de Døvstumme, i en vis Alder at sende de Blinde til Blindesinstituttet. De komme derfor ofte alt for sent, medens en tidlig Optagelse i Instituttet baade